

Grondwettelijk Hof

**INFORMATIEVE NOTA
BETREFFENDE HET ARREST NR. 6/2013**

Het Grondwettelijk Hof verwerpt de beroepen tegen wetsbepalingen die de belastingadministratie toelaten een financiële instelling te verplichten haar de gegevens mee te delen van een belastingplichtige in geval van aanwijzing van belastingontduiking of in geval van een aanslag volgens tekenen en indiciën.

Bij het arrest nr. 6/2013 van 14 februari 2013 verwerpt het Grondwettelijk Hof de beroepen tot vernietiging van de artikelen 55 tot 57 en 84 van de wet van 14 april 2011 houdende diverse bepalingen, waarbij wijzigingen werden aangebracht met betrekking tot de onderzoeksmiddelen van de belastingadministratie en artikel 216*bis* van het Wetboek van Strafvordering werd gewijzigd. Het Hof maakt wel voorbehoud met één grondwetsconforme interpretatie.

Op grond van de bestreden wetsbepalingen kan de belastingadministratie een financiële instelling ertoe verplichten gegevens mee te delen met betrekking tot een belastingplichtige ten aanzien van wie de administratie beschikt over aanwijzingen van belastingontduiking of wanneer de belastingadministratie zich voorneemt een raming van de belastbare grondslag van de belastingplichtige te doen “volgens tekenen en indiciën” waaruit een hogere graad van goeioheid blijkt dan uit de aangegeven inkomsten.

Tegen de bestreden bepalingen werden verschillende middelen aangevoerd, waaronder de schending van het recht op eerbiediging van het privéleven. Het Grondwettelijk Hof stelt vast dat het inwinnen en verwerken van gegevens in verband met financiële rekeningen en financiële transacties een inmenging vormen in het privéleven van de betrokken personen, alsook van de personen met wie zij die financiële verrichtingen hebben gedaan. Het Hof gaat vervolgens na of die door de wet gecreëerde mogelijkheid voldoet aan de voorwaarden van inmenging in het recht op de bescherming van het privéleven en dus toelaatbaar is.

Volgens het Grondwettelijk Hof is er geen sprake van een schending van het recht op eerbiediging van het privéleven. De bestreden wetsbepalingen streven immers een doelstelling van algemeen belang na, in zoverre de correcte vestiging van de belasting nodig is om het economisch welzijn van het land te verzekeren.

De inmenging voldoet ook aan het wettigheidsbeginsel, vermits zij niet alleen door de wetgever zelf is voorzien, maar ook in voldoende nauwkeurige bewoordingen is gesteld, in de beide hypothesen waarin de wet het eisen van inlichtingen van financiële instellingen door de belastingadministratie mogelijk maakt. De eerste hypothese waarin de wetgever de administratie toestaat zich te mengen in het privéleven van de belastingplichtigen is volgens het Hof voldoende nauwkeurig afgebakend om het die laatstgenoemden mogelijk te maken, in voorkomend geval met de hulp van juridische bijstand, te voorzien in welke gevallen een aan een financiële instelling gerichte vraag om inlichtingen verantwoord is door een

aanwijzing van belastingontduiking te hunnen aanzien. In voorkomend geval staat het aan de rechter om te beoordelen of de door de fiscale administratie voorgelegde aanwijzingen kunnen volstaan om de inmenging in het privéleven te verantwoorden. Wat de tweede hypothese betreft, namelijk de mogelijkheid tot het eisen van inlichtingen van financiële instellingen bij het belasten van de belastingplichtigen volgens tekenen en indiciën, schetst het Grondwettelijk Hof nauwkeurig de contouren waarbij het middel mag worden aangewend. Zo volstaat het niet voor de belastingadministratie te overwegen een beroep te doen op een aanslag volgens indiciën om de onderzoeksbevoegdheden te kunnen uitoefenen. Zij moet beschikken over concrete en eensluidende aanwijzingen van een hogere graad van gegoedheid dan wat blijkt uit de aangegeven inkomsten. Maar het belet niet dat de maatregel een voldoende graad van voorzienbaarheid heeft.

De inmenging is volgens het Grondwettelijk Hof ook redelijk verantwoord. De belastingadministratie moet immers één of meer aanwijzingen van belastingontduiking kunnen voorleggen of over concrete eensluidende elementen beschikken op basis waarvan een vertekening blijkt tussen de aangegeven inkomsten en de gegoedheid van de belastingplichtige. Daarenboven zijn er procedurele vereisten ingevoerd die belangrijke waarborgen vormen tegen willekeurige inmengingen in het privéleven van de belastingplichtige en van de personen met wie hij financiële verrichtingen heeft gedaan. Het Hof wijst er verder op dat de belastingplichtige gelijktijdig wordt ingelicht over de aanwijzingen van belastingontduiking of de feitelijke elementen die een vertekening tussen zijn aangegeven inkomsten en zijn gegoedheid doen vermoeden, die de vraag om inlichtingen verantwoorden. Binnen de noodzakelijk redelijke termijn waarbinnen de betrokken financiële instelling moet antwoorden, kan de belastingplichtige reageren en de wettigheid van die vraag bij de rechter betwisten. De rechter kan nagaan of voldaan is aan de voorwaarden voor de toepassing van de bestreden wetsbepalingen, rekening houdend onder meer met de antwoorden die de belastingplichtige reeds eventueel zelf heeft gegeven.

De bestreden wet voorziet ook in de mogelijkheid dat, « als de rechten van de Schatkist in gevaar zijn », de belastingadministratie rechtstreeks inlichtingen inwint bij de financiële instelling en dat de kennisgeving van de redenen die de vraag om inlichtingen verantwoorden, *post factum* kan gebeuren en uiterlijk dertig dagen na het verzenden van die vraag. Het Grondwettelijk Hof preciseert dat die mogelijkheid slechts is verantwoord wanneer er « aanwijzingen zijn dat een belastingplichtige de intentie heeft om zich onvermogen te maken » en verwerpt het middel onder dat voorbehoud van conforme interpretatie.

Volgens het Hof is er geen sprake van een schending van het briefgeheim omdat de bestreden bepalingen de belastingadministratie niet toestaan de briefwisseling tussen de financiële instellingen en hun cliënten te onderscheppen. Evenmin is er sprake van een schending van het verbod op verplichte arbeid, vermits het verschaffen van de inlichtingen deel uitmaakt van de normale activiteit van elke financiële instelling en geen abnormale omvang zal aannemen. Evenmin is er sprake van een aantasting van het recht van de belastingplichtige om niet bij te dragen tot de eigen beschuldiging.

Het Hof erkent dat er een verschil in behandeling wordt ingevoerd tussen daders van inbreuken op de fiscale en de sociale wetten en de daders van andere misdrijven, in het bijzonder met betrekking tot de mogelijkheid van een minnelijke schikking die onder meer afhankelijk is van de instemming van de fiscale of sociale administratie. Na te hebben vastgesteld dat artikel 216*bis*, § 6 , tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering het openbaar ministerie niet het recht ontnemt om vervolgingen al dan niet uit te oefenen, wijst het Hof erop dat fiscale of sociale misdrijven de hele gemeenschap aantasten door de overheid de middelen te ontnemen die nodig zijn voor de goede werking ervan, terwijl de door het slachtoffer van een gemeenschappelijk misdrijf geleden schade individueel is en dat er verder tussen beide ook verschillen bestaan met betrekking tot de omvang en de wijze van terugvordering van geleden schade. Het verschil in behandeling wordt verantwoord door

de essentiële verschillen die bestaan tussen het slachtoffer van een gemeenrechtelijk misdrijf en de fiscale en sociale administratie.

Deze informatieve nota, opgesteld door de griffie, bindt het Grondwettelijk Hof niet. Uit de aard zelf van de samenvatting, bevat zij niet de noodzakelijke opgebouwde redeneringen noch de specifieke nuanceringsen eigen aan het arrest.

Het arrest nr. 6/2013 is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof, www.grondwettelijk-hof.be (<http://www.const-court.be/public/n/2013/2013-6n.pdf>).